

(6/38)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjero, 2'50

«El miedo á Lerroux»

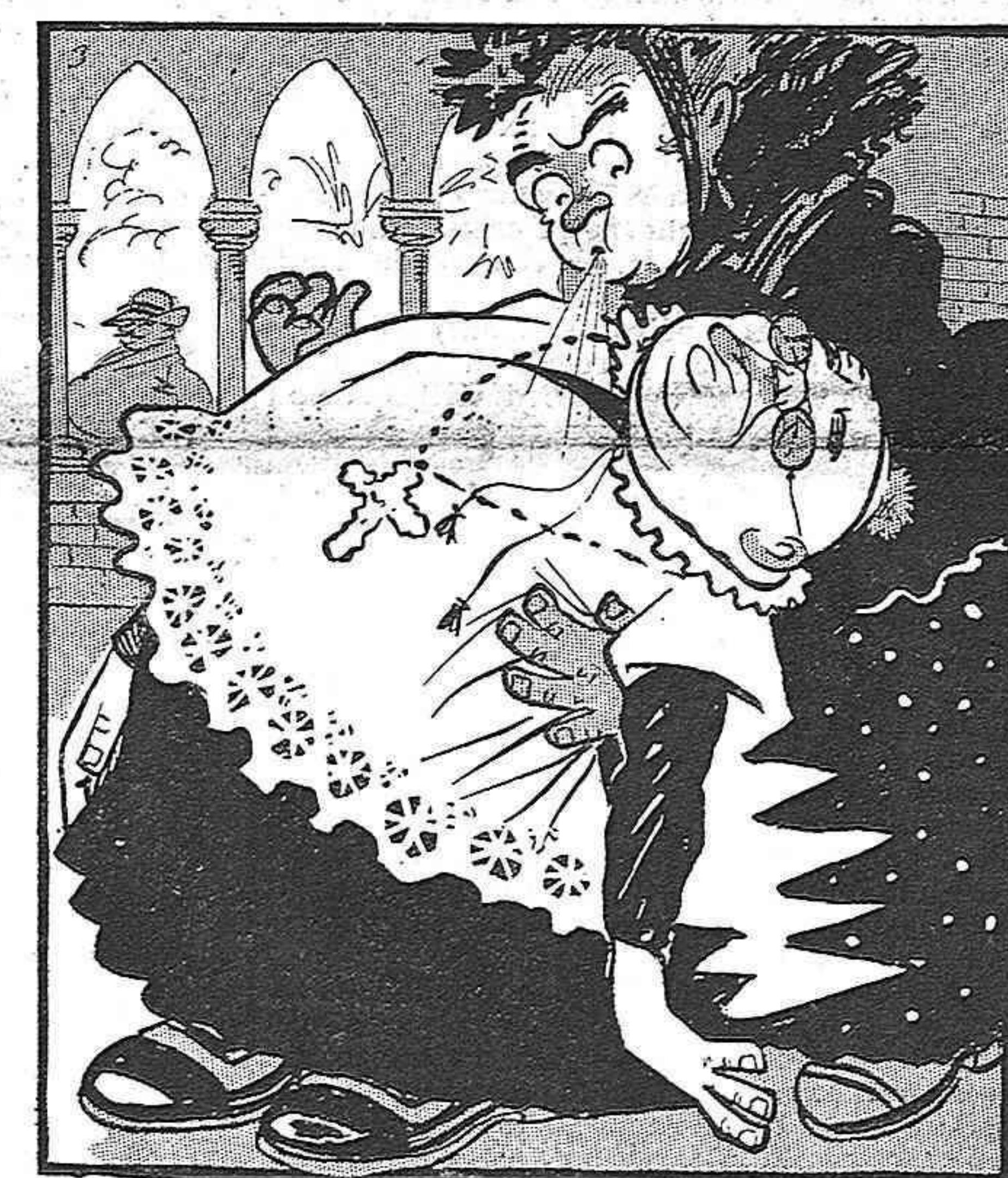
Inspirat en un article de *El Progreso* del dia 8 del corrent.

Es tan tremenda la por que fa, que quan la gent el veu, tothom tremola. Els massers del Congrés,

els matóns de las xacolaterías,

el clero,

la quitxalla,

don Nicolau.....

Pero 'ls que tremolan més que ningú son els que tenen algun compte que cobrar de la Casa del Pueblo.

ULLADA POLITICA

PER l'actual govern la qüestió religiosa vé á ser una espècie de salva-vides; pero ja veurán com ni així se'n sabrà aprofitar. Deuria en aquest particular mostrarse arrogant davant de la monarquia y sincer davant del país; pero no fa res de això: els seus projectes son limitadíssims y estan plens d'equívocas, de distingos y fins de perill contra la llibertat, y no son ells propis, certament per entusiasmar al país liberal y llençarla en massa contra 'l clericalisme que tan bonas posicions ocupa en totes las esferas del Estat.

En el magnific discurs del Sr. Azcárate està contingut tot el problema de la llibertat religiosa. Cert que la majoria l'va aplaudir ab entusiasme; cert que'l govern el va agrair; pero no es probable que aquest agrahiment se tradueixi en el fet de adoptar-lo com á bandera pera lluytar fins á vencer al clericalisme ó sucumbir en la demanda, pero sucumbe al honra.

Ho diré en una frasse gràfica. El govern no defensa la llibertat religiosa; el govern no defensa més que les vessas.

Cap de les moltes qüestions pendents se pot resoldre per ella sola y en forma fragmentaria: es previs previament estableix la llibertat religiosa, modificant l'article 11 de la Constitució... pero ja s'hi aviuix el Jefe del Estat?

Ecco il problema. El partit liberal n'hauria de fer qüestió de vida ó mort, y en cas de veure's desavantajada de proclamar de una vegada que les llibertats democràtiques son incompatibles ab l'actual règim, y estar á las consequencies. La República realisaria fàcilment lo que no pogués realisar la monarquia: la definitiva emancipació d'Espanya de la tutela de Roma. No hi ha més camí què aquest.

D'altra manera caldrà que s'encarregui del poder en Maura que, exercint de caball boig, acaba de rompre tota la terissa del antic partit conservador, creant en convivència ab en Pidal un partit franca y desembossadament catòlic. Ab ell ha dotat á la monarquia d'un instrument de retroces que arriba fins á les filas del carlisme. Y en la seva impudicia ha arribat fins al extrém de amenassar, pel cas de que's modifiqui el present estat de coses, ab una nova guerra civil.

Que això's digui en plé sigeix xx es abominable: qu'Espanya ho consenti no's comprén, com no s'agui qu'estiga disposta á retrogradar fins á confondre's als els pobles musulmans qu'erigeixen una determinada religió imposta, en el nervi de la seva vida pública y social.

Pero si únicament la pòlvora pot sanejar l'atmòsfera de miasmas clericals, crem's la pòlvora, que millor mil voltas serà una guerra civil, que no l'enliment de viure la nació somtessa á un ominós estat de coses incompatible ab el progrés dels temps moderns y ab la realisació de la justicia.

En el Congrés han tingut principi 'ls debats sobre 'l tractat de comers ab Suissa.

Totas las minorias han declarat lliure la qüestió; sols el govern imposa 'l seu criteri als diputats de la majoria, ab lo qual vol rematar el dret que s'ha atribuït de contreure compromisos per dessota de la segona columna del aranzel. Armat de aquestas facultats dictatorials no hi ha industria, ni ram de producció que pugui considerar-se segura: la majoria, per disciplina de partit, autorisarà sempre 'ls més grans disbarats que pugui cometre l'ignorància ó la mala fè.

Agravian encare la qüestió els procediments observats pel govern de tenir en secret els seus compromisos. Això el tractat ab Suissa s'ha posat á discussió repentinament, baix la pressió de un plazo fatal y sense donar temps als representants del país per estudiarlo. ¿Cóm han de saber els productors si 'ls hi convé ó no? Aquest es ja 'l règim del desgabell y la sorpresa.

Lo mateix que ab el tractat ab Suissa passa ab el pressupost. Ab la parenterietat ab que s'ha produït, no queda temps material pera ferne un estudi detingut y 'n sortirà lo que 'n surti.

May s' havia mostrat una desconsideració més desenfadada als drets del Parlament.

Precisa que 'l país no's deixi burlar, y á la seva mà està evitar que un règim de llibertat se converteixi en un abominable absolutisme oligàrquic. Quan tots els ciutadans se decideixin á votar, l'Espanya serà dels espanyols.

PEP BULLANGA

Mensatge que 'ls republicans de Barcelona

DIRIGEIXEN AL JEFE DE LA UNIÓ REPUBLICANA

«Sr. D. Nicolás Salmerón y Alonso.

Distinguido señor:

No creemos excedernos haciéndonos intérpretes de los sentimientos y convicciones de la inmensa mayoría de los republicanos barceloneses, al dirigirnos á usted, nuestro querido y respetado jefe, para participarle que condonamos ciertas manifestaciones de una minoría hechas recientemente en menoscabo de la cohesión de nuestro partido y con la intención de destruir la obra santa de la Asamblea de 25 de marzo de 1903, que depositó en usted, con indudable acierto, su merecida confianza.

Nosotros creemos que á la jefatura de un partido va aneja la facultad de orientarlo y dirigirlo; que las cuestiones de conducta y de tática por el jefe determinadas, si es que pueden discutirse en términos respetuosos, no deben en ningún caso desobedecerse, ya sea pena de comprometer el buen éxito de toda campaña política, introduciendo el desorden y el

desbarajuste en las huestes, en beneficio exclusivo del enemigo común.

Los actos realizados el miércoles 31 de octubre en algunos centros republicanos de Barcelona, aun cuando carecieron de importancia, así por la calidad de las personas que los organizaron, como por los móviles puramente personalistas en que estuvieron inspirados, como también por el escaso concurso que los favoreció con su presencia, no pueden traducir el pensamiento, ni los sentimientos del gran partido de Unión Republicana de Barcelona, que en 1903 llevó más de 35,000 votos á las urnas, ni tampoco los de esa innúmero masa neutra que cada dia ve con mayor simpatía las soluciones republicanas, y que en fecha gloriosa, fundida con todo un pueblo, aclamó con sincero entusiasmo á V., nuestro querido jefe, por haber sido tan feliz intérprete de la dignidad, de la libertad y de las aspiraciones del pueblo catalán, transfiguradas al resto de la nación española.

Contra los que pretenden hacer de la política una escuela de odios insensatos; contra los que no tienen otro propósito que levantar barreras de exclusivismos que en vez de atraer repelen; contra los que en su ceguera se han atrevido á ofender la respetabilidad de nuestro ilustre jefe cimentada en una larga y gloriosa vida de honor y consecuencia, y el respeto y la confianza que nos merecen los dignos diputados por Barcelona, D. Emilio Junoy y D. Pedro Pi y Suñer, protestamos de la manera más enérgica.

Y si algunos de los tales se atrevieren á alegar representaciones oficiales, contra tales representaciones oficiales protestamos asimismo, en primer término por salirse de la órbita de sus funciones, con manifiesta indisciplina, y en segundo lugar porque mal pueden aspirar á la dirección local de un partido, los que olvidan sus deberes para con los organismos superiores.

Los que suscribimos tenemos el placer de reiterar á V. nuestra más firme adhesión.»

Aquest notable document s'està cubrint de milers de firmes. Entre 'ls que l'han suscrit hui figuren les personalitats més conegudes y significades del partit de unió republicana.

Els correligionaris que desitjin suscriure'l podrán efectuarlo en l'Administració de LA CAMPANA DE GRACIA, Rambla del Mitj, 20, Llibreria.

També s'recullen firmas en els punts següents: Redacció de *La Publicidad*.—Redacció de *Aurora*, Tallers, 14, 1.—Centre de Unió republicana, Guardia, 14, pral.—Centre de Unió republicana del VII districte, Ronda de Sant Pau, 11, cantonada á Aldana (café Milán).—Centre Republicà autonomista gracienc, Travessera, 8, (Teatro Modern).—Centre republicà autonomista de Sant Gervasi de Cassolas, Alfonso XII, 54.—Casa de Isidro Ramón, Ausias March, (Fort Pío) 128, tenda.—Carrer de Sarrià, 40, barberia, (Hostafanchs).

Les entitats y particulars que desitjin una copia del Mensatge pera recullir firmas, la poden solicitar en el carrer de Guardia, 14, pral.

UNA PROBA

Intervenció del Sr. Azcárate en el debat polític va produir un efecte alertador en tots els cors sincerament liberals. Totom està unànim en reconeixelo: desde 'ls gloriosos debats de les Constituyentes del 69 no s'havia presenciat en el Parlament un esclat tan intens d'entusiasme. L'minent diputat republicà, ab la forsa incontrastable de la seva dialèctica al servei de la llibertat de conciència, y ab el calor irresistible de la seva gran sinceritat, destruí l'ominós pacte del Pardo, obrint un abisme infranquejable entre 'l partit conservador capitanejat per Maura, cada dia més més reactionari, y 'l partit liberal de la monarquia, qu'està destinat á extingir-se, si en matèries religiosas no adopta las solucions més radicals.

No hi ha més que aquests dos termes: ó ab Roma ó contra Roma.

Els qu'estan ab Roma, arriban com en Maura á les últimes consequencies de la subjecció del Estat al poder del Vaticà. Y quan parlen de que si s'atenta al *status quo* desencadenarà Espanya una nova guerra civil, donan la rabò plena al carlista Mella que 'l hi diu:—Si tan partidaris sou de la tradició, veniu als nosaltres que la representem.

En canvi 'ls qu'estan contra Roma preconisan la necessitat de qu'Espanya's coloqui al mateix nivell dels pobles, catòlics y no catòlics, que han reivindicat la supremacia del poder civil sense atentar á les creences dels ciutadans; dels pobles que fan obra civilizadora, de justicia y conciència; dels pobles, en fi, que no profanen la religió fentla servir d'arma política.

El Sr. Azcárate proposava la formació de un gran bloc liberal en aquest sentit anti-clerical, y recomenava al govern la necessitat d'embstir el problema de front, cara á cara y de un sol cop, en quant l'oposició del enemic ha de ser igualment rabiosa procedent fragmentariament, que resolent tot enter.

La majoria, al sentir al Sr. Azcárate, olvidá per un moment totes las miserias que la minan, totes las mesquindats que la divideixen, y no tingú més que cor per sentir y mans per aplaudir al eminent representant.

Aquest èxit feu dir á més de un ultramontà:

—La monarquia de D. Alfons está en perill: la majoria es presonera de guerra dels republicans; per aquest camí se va via direta á la Revolució.

Nosaltres no sabem si 'l gran efecte alcancat serà durable. De moment ens satisfà que s'haja produ-

git. Ab ell se demostra qu'en la batalla contra 'l clericalisme 'l lloc de honor correspon al partit republicà.

Sense que ningú 'ns pugui taxar de maquinavèlica, y sobre tot, sense que 'l concurs dels republicans pugui ser titllat d'interès en el sentit de rebabear ventajes materials de cap mena, bé podém fer una prova decisiva, en honor exclusiu de las ideas y del progrés modern.

Exigim al govern—si es que vol el nostre apoyo—una gran valor en els seus procediments. Femli notar que per acabar ab l'influència clerical son necessàries midas més resoltes que la projectada Lley de Asociacions, qu'en mans dels clericals seria un'arma terrible contra las societats laics. Y no passem per menys que per la reforma de la Constitució en lo relatiu á la Llibertat religiosa.

Si 'l govern se fa enrera serà senyal de que no obra ab la deguda sinceritat, y hauré de deixarlos, ben a pesar nostre, abandonats á la seva sort.

Ell dirà que 'l clericalisme y la monarquia estan casats y no poden divorciar-se.

Llavoras podrém invocar la necessitat de un altre casament: el del País y la República, l'única capaç de cumplir, com s'acaba de cumplir en la vènida França l'emancipació completa y definitiva del poder civil, per obra exclusivament del dret y sense necessitat de apelar als expedients de la forsa.

P. K.

La depuració

Imparcial, el periòdic monàrquic per excelència, té alguna cosa més que simpaties pel Sr. Lerroux: en algunes ocasions li presta 'l seu apoyo de la manera més desembossa da. A jutjar per l'estil, qualsevol diria que 'l director de *El Progreso* de Barcelona es el qui redacta las intervencives que de tant en tant publica *El Imparcial* contra *Solidaritat catalana*. No deixa de ser molt explicable y lògica aquesta unió de un periòdic monàrquic y un home que de molt temps ensa no sembla tenir altre objectiu, per lo que toca á Barcelona, que fer el joch dels partits de la monarquia.

Dias enrera publicava *El Imparcial* las següents ratllas:

«Frente á esa solidaridad carlorepública, hay un movimiento potentísimo que no deja vivir tranquilos á los propagandistas de la inversoimperial coalición, los cuales, para exponer sus ideas sin riesgo de tumulto, tienen que venir á Madrid, porque en la ciudad condal intervienen en los debates los argumentos y los garrotes.»

Diguin ab tota sinceritat: ¿no semblan escritas aquestes ratllas per la mateixa ploma que va glorificar la estaca, com á medi efícies de propaganda republicana? Fixinse bé en el seu accent de brutalitat... pero de brutalitat de boquilla, y sobre tot en la preocupació que trasllueixen de que un partit que ha de viure exclusivament de conviccions, no deu tenir més llei que l'imposició pinxesa per ofegar tota discussió y fer impossible tota controvèrsia.

Això no més ho pot pensar un home com el senyor Lerroux. Pero aquest pensament contrari de tot en tot á la natural y legítima expansió de las idees democràtiques, es un dels tants tiros que 's proposa disparar contra 'ls seus enemics, y que li surten per la culata, ferintlo mortalment. ¡Sempre suicida!

* *

Es cert, certíssim que 'ls valiosos elements de la Unió republicana adhären á la furia lerrouxiana la major part dels Centres, Cassinos y Fraternitats, ahont el Sr. Lerroux y 'ls seus sectoris hi varen fer irrupció de caball sicilià. Pero, dada l'indole apasionada, provocativa, insultant y amenassadora ab que aquests fulans feyan la seva propaganda, era convenient que ningú que s'estimi, que ningú que recordi 'ls bons y sabis consells de 'n Salmerón l'anés á contrarrestar, á riscos de convertir cada Centre, cada Cassino, cada Fraternitat en un camp de Agramant. ¿Qué's tractava de demostrar al capdeval? ¿qui tenia més rabò ó qui tenia més bons punys ó més mala educació? A demostrar lo últim hi renunciaren gustosament els elements republicans solidaris: á patentizar la rabò de ser del moviment solidari en aquells sitis caldejats per la passió cega y desfermada hi hagueren de renunciar així mateix. A haverlo intentat, de fixo que se 'ls hauria atribuït tota la responsabilitat de haver encès la discordia y de haver desencadenat el desgabell en aquells Centres, que un dia, quan del partit de Unió republicana no se'n havia apoderat el personalisme, foren el baluart més ferm de la República, en les lluitas encallades contra la monarquia.

Fou millor deixar al impulsiu Sr. Lerroux el camp lliure: això apareix que ha sigut ell el sol qui ha tingut la trista glòria de convertirlo en un camp perdit. Perque es un fet inequivocable que, salvades algunes rares excepcions, la major part dels Centres republicans qu'en els bons temps que succeixen á la gloriosa Assamblea del 25 de març reunian una forsa immensa dedicada al enaltiment de las idees, se troben avui desconcertats, dividits y alguna d'ells amenassats de disolució, perque tota la seva activitat s'esmersa en lluitas intestines de carácter personal.

El Sr. Lerroux cregué que podia monopolizar el seu apoyo y 'ls envenenà ab las seves passions desaforades, y ara 'l veneno està obrant activament. Tots ó casi tots venen experimentant 'ls seus dàfats: tots ó casi tots portan els sufriments y la mort en las entranyas. Els elements sans, els elements reflexius, els elements desinteressats se'n van separant á marxes dobles, perque la vida sincerament republicana se 'ls hi fa pocch me nos que impossible dintre d'ells. No hi quedan ja més que alguns ambicionats, alguns adoradors inconscientials del fidol de les bravatas, y una massa cada dia més reduïda de obcecats y inconsients qu'encaixen 's figurant que tot se podrà remediar i pobres cegos davant de la llum de una incontrastable realitat!

De remey no més n'hi ha un, y aquest l'aplicarà el cos electoral de Barcelona en las més próximas eleccions de Diputats á Corts. Llavoras la depuració que avuy s'està operant quedará consumada ab la eliminació del home funest que ha volgut sobreposar el seu interès personal al interès de la causa republicana, del home que, arrastrat per l'orgull y l'arrogància, va dir un dia: *El pueblo soy yo*. El poble li demostrarà que per haverho volgut ser tot, no es ningú.

Un bloc republicà més formidable que l'antich s'està formant á Catalunya, compost de tots els elements que aspiran á la implantació de l'autonomia dintre de la forma republicana, y aquest bloc abarcara á tots els correligionaris de bona voluntat, desinteressats y lleals, á tots els que no buscan de la política els profits, que no pugnan als corrents de la opinió de un poble, que veneren als grans homes hora del partit y d'Espanya, y secundan ab entusiasme las seves ensenyances; á tots, en fi, els que son útils á la causa del progrés y de la República.

P. DEL O.

H i ha qui's figura que *Solidaritat catalana* se desfarà tan bon punt se planteji en serio la qüestió religiosa. Els que així opinan son els que no han comprés ó no han volgut comprender 'l carácter y l'objectiu de aquest moviment popular. Pero estan en un error.

Solidaritat catalana té un fi concret: lluirar al país de la Lley de Jurisdiccions y de tots' altres disposicions que conculti les públiques llibertats; impedir qu'en las eleccions la influència del govern se sobreposi á la lliure voluntat dels electors, y traballar, fins á conseguir-la, per l'autonomia regional y municipal.

Això tots els elements solidaris estan units.

Pero en tot lo restant deuen

que ab el nom de religió exerceix la pitjor de les tiranies.

Y aixó s' ha d' acabar á las bonas ó á las malas, y succeeixi lo que succeeixi.

No s' pot permetre qu' Espanya signi una escepció entre tots els pobles civilisats: no s' pot consentir per més temps que signi la *moreria del catolicisme*.

Els electors de Trepn han dirigit una desautorització al seu diputat Mataix per dos motius.

Primer: per no haverse oposat á l' aprobació de la Lley de Jurisdiccions.

Y segon: per haver fet una campanya en favor de que siguin provehidas las dues plassas vacants de Capitans generals.

Ab tal motiu li manifestan que ja s' pot despedir per sempre més de l' acta de aquell districte.

Son *trepnats* els electors de *Trepn*!

No s' ha de perdre mai de vista la Revolució, perque l' nús que s' ha format á Espanya, no hi ha més remey, s' haurá de tallar.

Pero hi ha que distingir. Per arribar al resultat final son precisos molts preparatius, sense l' qual la Revolució es impossible.

Y lo que convé, per lo que respecta á las masas populars, no es fer exaltació, sino educació revolucionaria.

Es á dir: tot lo contrari de lo que fá algú que té sempre la Revolució als llavis ab ramificacions á la seva butxaca. Ramificacions que si avants eran oculatas, avuy no hi ha ningú que no las vegi.

El tractat ab Suiza s' ha elaborat secretament com tots els tractats.

Arribá l' hora de portarlo al Congrés, y s' apel·la á tots els medis imaginables pera que no pogués ser estudiad. En primer lloc s' hi portá tart, y com si ab aixó no n' hi hagués prou, molts diputats que volian coneixerlo no pogueren obtenirne ni una mala copia.

En aquesta forma se tractan els assumptos que afectan á la vida de aquella part del país que traballa y produceix.

Aqueixas dictaduras económicas serán impossibles el dia que l' s' governs surtin del Parlament, y l' dia que l' s' representants del país siguin responsables davant dels seus electors. Es á dir, el dia que tinguém á Espanya la República.

Notable baix tots conceptes resultà l' meeting de Solidaritat catalana celebrat diumenge á Vilasar de Dalt. Una concurrencia extraordinaria aplaudí calorosamente els discursos dels oradors pertanyents als distints grups adherits al gran moviment.

Per l' unió republicana parlen amb inspirada eloquència el jove Sr. Companys y l' ex diputat senyor Lletjet.

Un orador feu la següent declaració:

«Mes amunt que tots els cephres dels reys y las coronas dels emperadors, hi han els drets dels pobles.»

Qui es qui aixís s' expressa? Un republicà?

No senyors: fou el Sr. Más, representant de la Juventut carlista.

**

Y ara l' s' enemichs de Solidaritat Catalana que van prenent nota dels efectes reaccionaris que produeix el moviment.

Si fins els carlins s' expressan aixís qui no veurà l' obra lliberal qu' està realitzant la Solidaritat en totas les conciencies?

Números cantan.

L' any 75 la Restauració al constituir-se exigia del país ingressos per 708 milions y mitj de pesetas. Avuy n' exigeix per més de 1,000 milions.

Y aixó qu' Espanya, baixa la direcció dels polítics restauradors, ha perdut tot el seu imperi colonial.

De manera que quant més petita la nació, més grans sacrificis se li exigeixen, per la rahó de que l' s' governants quant més ineptes, més se fan pagar.

Y ha de soportar el país aqueix vergonyós crecent de iniquitats y desventures?

Las possessions del Muni bé son espanyolas y, per consegüent, bé forman part de la patria.

Donchs ari el govern, pera fugir de mals de cap, està en tractes per arrendarlas ab una companyia particular y per un període de 50 anys.

Es això lícit? Si m' diuhen que sí, voldrà saber si algún dia arrendaran també la Península al qui n' dongi més.

Tal van les coses y á tal grau arriba la mansuetut dels espanyols, que no s' pensin que digui cap disbarat.

CARTAS DE FORA

LLARDECANS, 30 de octubre

Fa pochs días qu' en aquest poble s' ha celebrat com de costüm el novenari d' ànimias per un pare missionista, que l' últim dia s' va despedir atacant á una bella persona forastera, diuent que predica ó ensenya malas ideas. Se coneix que aquest cap, pelat ha tingut un mal conseiller, que no pensa més qu' en posar la discordia entre la gent honrada, pero com que no gastém tanta malicia, deixém que brani l' ase.

VILASSAR DE DALT, 11 de novembre

Hem sapigut que una lica de Maria d' aquest poble vol tancar-se en un convent. Y diu que s' hi tancarà perque á l' edat que té ja, guapa y soltera com es, encare no li ha sortit cap symador. Donchs, sí, per això s' fa monja; ho ha pensat molt bé, perque a n' allí potser encare trobarà algú que li fassí l' amor.

Si tal volta aquesta beyatxa no hagués anat cada dia ó dia per altre á un confessionari á explicar les seves intencions á un que no té cap dret á sapiguerlas, no hauria sigut conquistada per anar-s' a perdre en un convent.

No es trist que una soltera que, segons diuhen, té cinquanta mil duros de dot, vagi á entregar aquest capital allí abont n' hi tant? No valdrà més, si questa senyora pateix del amor, casar-se ab un honest obrer y ferlo feliz per sempre més?

MASQUEFA, 7 de novembre
Anayam equivocats els que creyan que no hi havia caciquisme en aquests vila. Una noya de la casa s' ha instal·lat la «Antigua Alianza» va posar-se malalt de una enfermetat que se suposa contagiosa. La junta cregué convenient traslladar el Café á una casa veïna, acord que aprovaron tots els fadrins; però els nostres factotums van obstruir les diligències, donant per excuse que la sala s' ha anant traslladada amenaçava ruïna.

Com que aquest fet es obra dels cecichs y això entra nyà gravest, donem el crit d' alerta al jovent pera que sapiga recordar-se en occasió propícia.

SANT PERE DE RUDEVITLLES, 13 de novembre

Diumenge van repartir-se unes fullas al portal de la iglesia, segurament per ordre del mossén, perque les repartia el nostre toca campanas. Vist el cas de les fullas, tenim que dirli que es per demés que s' esforsin, perque tothom sab que l' verdader poble que paga y traballa, veu ab profond disgust que vosaltres mostrantos tant agravists sou les primeres sanguoners del Estat; y això demostra que si tinguessiu sentiments, treureu les cargas del poble que súa y traballa, y no tal com feu, cobrant dues vegades com á premi de la vostra bondat y misericòrdia.

PARLA UN MINISTRE SOCIALISTA

EN Viviani, ministre del Traball del govern de la Republica francesa acaba de pronunciar un notable discurs, encarant l' obra grandiosa de la redempció del proletariat y la imperiosa, includible necessitat de procedir sense rodeigs ni vacilacions á enrobustir las bases sobre que descansa la legislació obrera, aixamplant els seus horisòns en un sentit obertament socialista.

«Pera lograr aquest resultat—digué—he vingut al Ministeri, sense haver tingut necessitat de incorre en abjuracions ni apostassías de cap classe, en el terreno de les ideas.

»Ab el front alt embestirà l' obra, á qual realisació espero contribuirà la massa obrera ab el seu traball y ab el seu esfors y no ab actes de violència que á res conduxeieren. La emancipació del proletariat tan sols s' alcansará á forsa de traball y de constància. Serà insensat esperar véreho surgir de una catástrofe.

»Liuytarà incansablement per extender la esfera de acció dels Sindicats, y estudiarà sens treva á fi de introduhir reformas que dignifiquen á la massa obrera, quals ansias y reivindicacions recullirà cuidadosament pera portarlas y ferlas valdre en el Parlament.

»Es intolerable y á n' això m' oposaré ab tota l' energia de que disposo que l' dret colectiu destrueixi l' dret individual. Els obrers que han forjat els instruments ab que l' s' richs han elaborat la seva soberanía, reclaman la llibertat y seguretat socials de què es susceptible la propietat. Perce cal que l' s' obrers no s' ofusquin, que si bé tenen drets indiscutibles, la seva atenció deu estar solicitada per debors sacrosant que no s' basan precisament en els delitius declamatoris y estèrils, sino en la dinàmica y el traball, qu' es en últim terme el veritable pany de llàgrimes que deu apelar l' adolorida classe obrera, si es que sincerament aspira á alsarsse valerosa del seu lit d' angustia y de miseria.

»Hem apagat per medi de l' obra anti-clerical las llums de un cel que no res havém posat de relleu. Gran ha sigut aquesta conquesta de la nostra política; pero no constitueix l' epílech sino l' prólech que avalorarà y donarà relleu á l' obra quan aquesta estigui finida.

Passant á les solucions pràctiques, l' orador promet apoyar el projecte de retiro dels obrers, així com també l' s' referents al contracte collectiu del traball y á la jornada màxima de deu horas. Y acaba parlant de la Llibertat, sostinent que l' obrer ne necessita y 'n demana ab urgència un' altra apart de la de pensar y escriure: que aqueixa Llibertat estriba en la independència econòmica qu' eleva l' nivell del ciutatà y ofereix en la propietat la seguretat social.

L' orador termina l' seu discurs entonant un himne al Traball, qu' es—dúu—la font del benestar material y de la felicitat en l' ordre moral.

Aixís parlan els ministres francesos.

Quan podrán usar el mateix llenguatge, y acomodar á n' ell els seus actes, els ministres espanyols?

El dia que l' país vulgui, y sobre tot el dia que la massa obrera s' ho proposi de veras, coordinant la seva acció y fent us dels seus drets polítics, ab la mira posada en la seva emancipació.

Mes avall diu textualment:

«Ya sé que citareí exceptions, pero estas excepcions, no me dicen más que lo que debíramos hacer, no lo que hemos hecho; nos hemos presentado ante el pueblo falsamente, nuestra acción visible ha sido un error que ha continuado Lerroux para sus fines dirigiéndose también al obrero y no cual obrero sino como señorito que conducido por la generosidad de su alma le defiende atraido por sus dolores. Cuando le ha convenido le ha hablado del odio al burgués en nuestro mismo tono y le ha prometido un paternal gobierno que defendería al obrero. Y sobre todo le ha hablado de revolución, de la santa revolución.

Se lo ha dicho guiado por otros sentimientos, por otros fines.»

**

De tot això's deduueix que l' s' anarquistas ja l' coneixen bé, y al veure que s' aprofita dels seus procediments pera falsificarlos, se'n separan y l' escantan.

Per la mateixa raó se'n van separant els republicans.

Decididament, la moneda falsa no passa, y lo mejor que s' pot fer per evitar que circulen es clavarla al taulell.

J.

FELICITACIÓ

La meva enhorabona, fresquissim senyor Maury. ¡Aixís han de sé l' homes! ¡Aixís es com m' agraden! ¿Per què anà ab circumloquis? ¡Cé, cé! Las cosas, claras, sintétiques, precises, rotundas, matemàtiques; allò que diu el vulgo, com dos y dos fan quatre.

Fins ara entre l' gros públic de nostra hermosa Espanya hi havia encare tontos que, ilusos, se'l miraven, si no com un politich d' ideas volterianas, al menys com un home que té una noció exacta del curs que avuy segueixen del pensament las aguas.

En Maury es home d' ordre—á cada pas clamaven:—en Maury es un politich que no deixa imposar per trenta demagogos ni per docents cridaires; pero en quant á principis, en quant á ferse cárrec de que en certas matèries no s' pot aprofitar massa, estigueu segurissims de que si demà alcansa la direcció suprema de nostra patria asymada, sabrà concedi al poble lo que l' s' moments reclamen, prenen com á divisa Fervresa y tolerancia.

¡Qué bé ha des fet l' equivoch, atlot incomparable! ¡Que bé ha donat á entendre que l' s' cànids entusiastas que l' creyan home lluire de terquetats atavics, ab tota la ignorància l' havfan per altre!

El seu discurs magnífich, modeló d' elegància, ens mostra sense nívols l' estat de la seva ànima. Sí; cal que l' poble ho senti, convé que l' món ho sapiga: vosté no s' humanisa, vosté s' tanca á la banda y en les corrents modernes no hi vol entrar, ni ganas.

Deixele aplicadíssim del noble Torquemada, enamorat fanàtic de la religió santa que tants dies de glòria ha donat á la patria, ben clà acaba de dirlo del país á la cara, el progrés el disgusta, la llibertat l' espanta, l' ayuga que de la roca del lluire exàmen raja la considera teròbola y á més d' això malsana, y tot lo que aquí sigui de la fe distanciarse li sembla anti-patriòtic, nociu y despreciable.

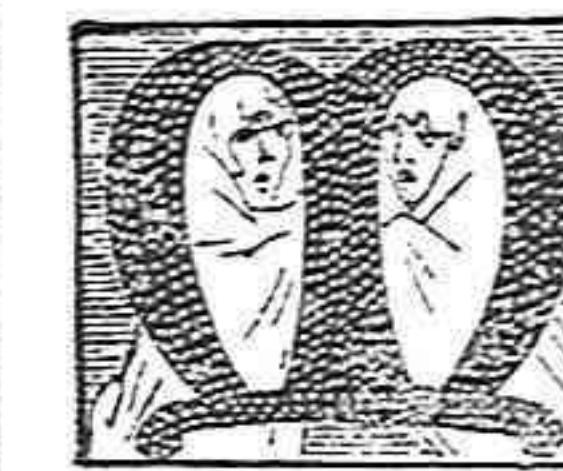
No es un home del segle que al pas dels segles marxa: es un reaccionari sense cartri ni trampa, rendit esclau dels bisbes, amich fidel dels frares, servidor de la Iglesia y humil vasall del Papa; es un oscurantista que creu, y així ho proclama, que més que idees noves y iniciatives amplias, necessiten doctrina, ave-mariás, salves, jaculatorias, credos y novenaris d' ànimias;

Molt bé!... Tanta franquesa mereix ser celebrada. No grases homes públics soien aquí gasterla, sobre tot si comprehen que parlant sense trabas ignorantement s' exposan á rebre una xiulada o una copiosa pluja de troncos y tomatechs.

La meva enhorabona, fresquissim senyor Maury. ¡Aixís han de sé l' homes! ¡Aixís: las cosas, claras!

C. GUMÀ

Perqué la Xina no s' ha europeisat

OLT vèlida ha corregut aquests dies la notícia de que el Celeste Imperi anava a adoptar resoltament les costums d' Europa.

El rumor, en efecte, era cert, com també ho es que, tot just començats els treballs per la europeisació, han quedat repentinament suspesos.

Per què?

El següent dialech donarà al lector la clau del enigma.

**

EUROPEU: —Budha t' guardi, noble assiatich. Vinch d' Europa per tú.

XINO: —Tant honor! Y qué es lo que tractas de fer ab mí?

E: —Europeisarte.

X: —Vols dir ensenyarme els vostres usos y costums?

E: —Això mateix. Diges la veritat. No t' cansa la vida que portas? No n' estás tip d' aquesta miserabile existència sense ideals, sense un objectiu determinat y concret?

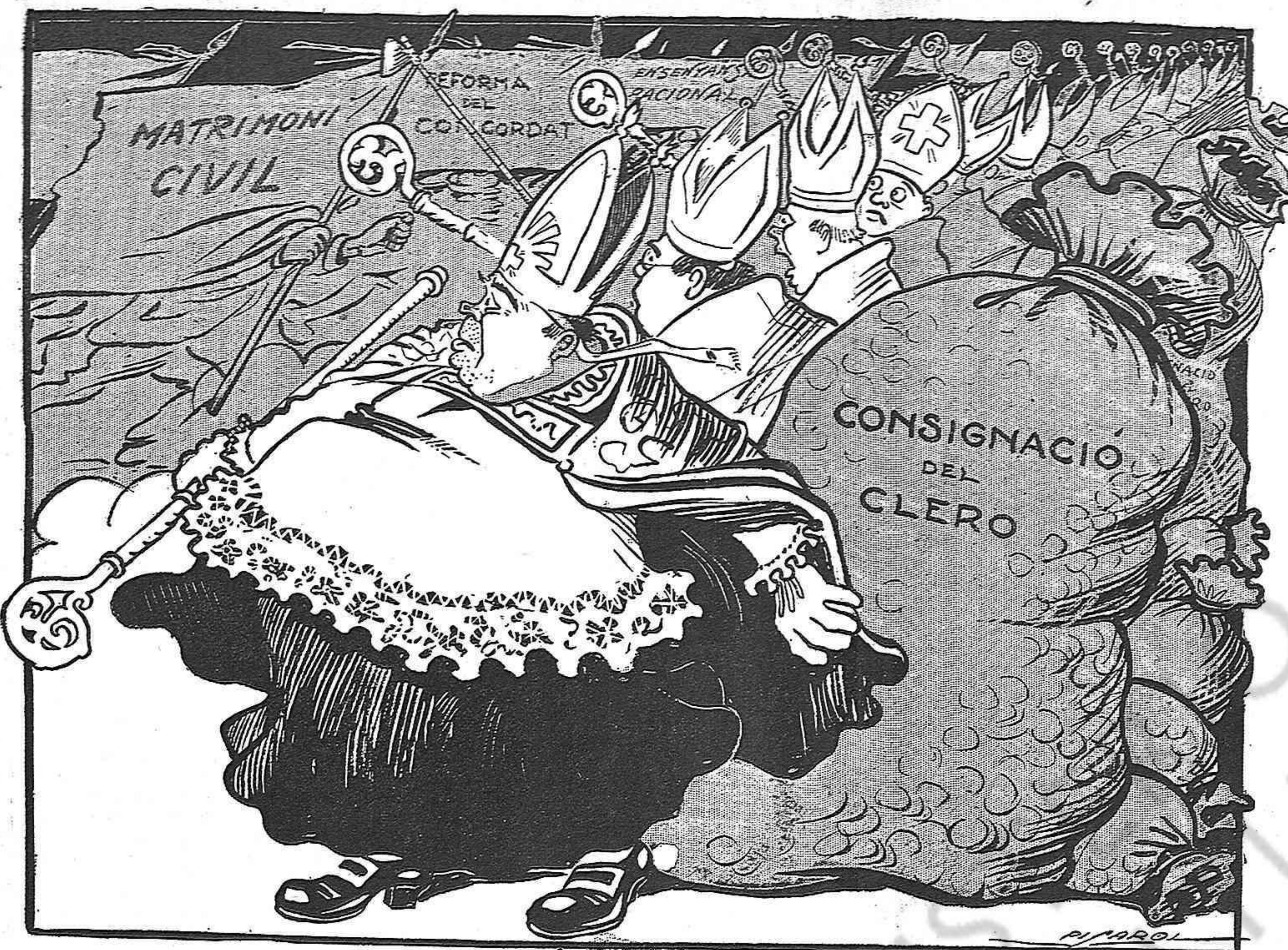
X: —Tant com estarne tip... De tots modos, si la vida que tú m' ofereixes es evidentment més agradable que la meva... per què no m' haig de deixar europeisar?

E: —Primer que tot, reformaré el teu sistema polític. N' establecirem un de parlamentari.

X: —Parlamentari?... ¿Qué vol dir això?

E: —Es una cosa molt curiosa. Se nombra á uns quants senyors, que prenen el nom de diputats, y aquests, reunits en assamblea, discuteixen, deliberan, se disputen, se barallen y, quan els queda libre un rato, devenegen farratges.

La actitud dels bisbes espanyols

—¡Aquí estém y aquí estarém, disposats á morir si convé, defensant la fe de nuestros mayores!

REPICHES

N defensa de Solidaritat catalana, diu en Rodrigo Soriano a Cartagena: «Aquest moviment ha nascut per ser Catalunya una comarca que ha conseguit reunir en el seu cor prou sanch per tenir vida propria. » Y si's queixan les demés províncies no tenen rahó, com no'n tindria un tisich que trobantse ab un home sá al seu costat volgues que aquest morís de igual malaltia qu' ell. »

Molt ben pensat y molt ben dit!

Que vagin á apoyar al actual govern, si son certs els propòsits que se li atribuixen.

Se diu que per allá l' 16 de desembre pensa tancar les Corts ab la idea de menjar tranquilament el gall de Nadal, y que un CCP las tingui tancades tardarà qui sab lo temps á tornarlas á obrir, ab la excusa de pahirlo.

Aquests liberals de pega sempre serán els mateixos. Las Corts, qu' es allá ahont hauran de anar á buscar la vida y la forsa, els hi fan nosa, y may se mostren tan contents com quan poden tancarlas.

En vista de que ab las Corts no hi volen res, res té d' extrany que l' país els envihi á la... cort, per lo que son... Una manada de companys de Sant Antoni.

No m' costaría gayre de trobar en la colecció d' *El Progreso* unas declaracions del Sr. Lerroux, dient qu' en el teatre de la Casa del Pueblo s' hi donarien funcions exclusivament dedicadas á fomentar la cultura popular.

Y en efecte: ja s' ha arribat á la sicalíptica *Gatita blanca*.

Res: un medi més de realisar el programa revolucionari. Perque després de veure á la tal *Gatita*, no hi ha partidari del ídol que no se senti capás de tot; fins de... etc., etc.

¿Qué té que veure *La Marellesa*?

Aixó sí. Segons se m' ha dit, en la tal *Gatita* s' hi intercalan unes coplas anti solidàries, que n' hi ha per declarar á la Solidaritat la cosa més inmoral que s' ha vist mai al món.

Y no hi donguin més voltas: qui entén la moralitat així, es molt natural que vaja fer certas declaracions així.

Pero lo que dirá ell:—Moralitat, moralitat! Aquí no més n' hi ha una de moralitat: els céntims!

El general Weyler ha dit que si aquesta vegada no li donan el tercer entorxat, ara que n' hi ha dos de vacants, lo qu' es ell vestirà en lo successor de paisa.

Per mí si que ja pot ferho. Y fins, si vol, pot anar en mánegues de camisa.

Així estarà més fresch.

Un periódich de Madrid assegura que actualment hi ha tres mitras vacants.

El govern prou tracta de provehirles; pero tots els candidats que envia á Roma resulta que no son del agrado del Papa, per massa liberals.

El govern està ab tal motiu molt preocupat, quan realment no hauria d' estarne gens ni mica.

Ab deixar sense proveir totas las mitras que vanquissin, á la volta de pochs anys á Espanya no hi hauria bisbes.

Y lo millor fora que no'n quedarien ni per encendre una mala guerra civil.

El ministre d' Estat, sobre la qüestió religiosa:

«Somos—va dir—demócratas, y como tales obraremos manteniendo la absoluta soberanía del Estado. » No hemos de olvidar, sin embargo, que somos un pueblo católico, y que debemos respeto al jefe espiritual de la gran mayoría de nuestros conciudadanos.»

Vaja, lo de sempre: una de calenta y una de freda. Fer combregar al poble ab rodas de molí, á reserva de combregar ells ab un pastel.

Un diputat andalús, en plé Congrés, va desarollar la següent tesis:

«A Estepe el caciquismo se val del bandolerisme per cometre tots els atropellos que li dona la gana. Entre 'la bandolers' hi ha agents electorals dels partits liberal y conservador.»

¿Qué tal? ¿Qué me'n diuhen de aqueixa solidaritat bandolera-caciquista?

Una confessió del ministre de Marina:

Que no té barcos pera vigilar las costas, ni tan sols per' evitar las infraccions á la ley de pesca.

Y recomana que 'ls pobles mateixos del litoral s' espavilin nombrant guardias jurats.

Sr. Alvarado: ¿sab ab aquesta confessió de qu' s' ha fet digne? Senzillament, de que ja que no pot vetlliar ni pel peix, se li retiri l' arrós.

Estém esperant encare la reunió de la Junta municipal que ha de sancionar las resolucions presas en los famosos 14 meetings dels noys de *La Rebeldia*.

També esperém el meeting monstroso de las Arenas.

Pero per lo vist haurém de pendre cadira pera no cansarnos aguardant.

Vaja, que l' ídol del jipi japa es capás de marejar al que presume de tenir la testa més sincera.

Desde que va tirar las crossas, ja no sois can ell, sino que fa caure als que l' segueixen.

Y de la pitjor manera: els fa caure en ridícul.

EPIGRAMES

Un pagés va ané al Liceo á veure opera com deye ell, y al sortí 'ls cors á escena de prompte quedà sorpresos cridant: —Aixó es una estafa.

—Perqué? —un li va preguntar.

—Perque cridan tots á l' hora per acabar més aviat.

M.

—Esculti Sr. Batlle: Porta una mosca d' ase aquí á la espalda.

ANGEL SILVESTRE

Deya en Pep: —Tinch un parent molt de lluny, qu' es hissendat;

jo sempre l' he salutat, mentrestant que indiferent ell jamay me l' ha tornat.

—Aixó t' extranya, fill meu? —digue á n' Pep en Fortuny— Jo crech que fa lo que deu,

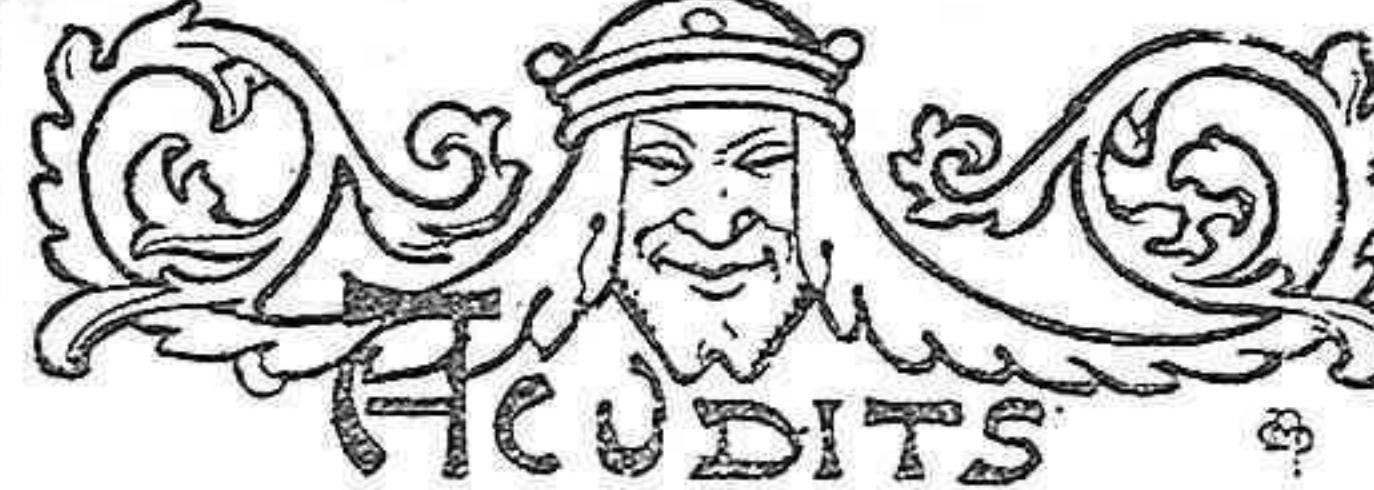
¿no difus qu' es parent de lluny? Donchs si es de tan lluny no t' veu.

JOSEPH MARIA POUS

En Pau, jeperut, cert dia va dir parlant ab l' Agneta:

—Felis forá si podia viurer ab l' esquena dreta.

J. ZENITRAM

Per home de mal geni y rondinaire, un que jo'n coneix.

Sufreix un reumatisme articular que li fa veure les estrelles y aixó l' acaba d' exasperar. La seva dona l' mima, l' cuida ab un esmero angelical, y ell la reb sempre ab grans rebufo. No es extrany que tot el dia plor.

Y ell diu: —Aquesta dona m' exaspera. Aquesta dona vol matarme. El metje bé diu y repeteix que pel meu reuma no hi ha res pitjor que l' humitat. Donchs ella plora que plora, com si m' volgués tenir sumergit en un mar de llàgrimas.

Un nen pregunta al seu pare per quina rahó al Pare Etern el pinta sempre ab una gran barbassa blanca y 'ls cabells molt llargs.

—No sabs per qué? Perque'l Pare Etern es molt vell: figúrat que conta milers de sigles.

El nen ab incredulitat.

—No pot pas ser.

—Cóm que no pot ser?

—Perque si'l Pare Etern contés tants de sigles com vosté vol suposar, ja faria molt de temps que seria calvo.

Se parla de una viuda adornada de totas las qualitats y en especial de un ordre domèstich admirable,

—Figureueros—diu una seva amiga—que fa més de cinqu anys qu' es viuda. Donchs avuy encare la trobarem sovint apedassant y surgint els calcotets del seu difunt, en la previsió de que se li presenti 'l cas de contreure nou estat.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—A-mo-re-tas.

2. ANAGRAMA.—Honradés—Deshonra.

3. TARJETA.—Lo lit del Capità.

4. GEROGLÍFICHE COMPRIMIT.—Postres.

Han endavinat totas ó part de las soluciones correspondentes al número anterior, els caballers: Arcadi Guasch, Un de Gracia, y R. A. (s) Pau de las Calles Curtas.

ENDEVINALLAS.

XARADA

Coneixis á una total cinch-tres y quarta en extrem que tot lo dia resava y pensant sempre en lo cel.

Mes un dia l' confessor, murri com casi tots ells, li demana uns tres-sis de nit y fora el convent.

Va acudirhi, perque creya qu' era obra del mestre Deu, pero al trobarse enganyada y que á dintre 'ls mansants no constaven certas coses que 's proposava el mossén, va sentirse hu-dugas-sis, me l' amorrà de castell y arramangerli el manteo me l' va surrir de valent.

GRANER DEL BARRI

ANAGRAMA

En total, segons m' ha dit, va total dels capellans, dels burgesos, y ls tirans que tenim per l' llá á Madrid.

Cap d' ESTOPA

TARJETA

A
N. COLL PEREDA
UTIEL

Formar ab aquestes lletras degudament combinadas el títol de una aplaudida sarsuela.

PAU DE LAS CALLES CURTAS

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6.—Nom de home.

5 5 4 3 2.—Eyna.

3 4 1 6.—Animal.

3 4 5.—Cantitat.

2 3.—Per pescar.

6.—Vocal.

3 4.—Nota musical.

6 5 4.—Vegetal.

1 6 5 5.—Part de la persona.

3 4 5 5 2.—Apellido.

2 3 2 5 4 2.—Carrer de Barcelona.

1 2 5 5 2.—Temps de verb.

6 5 5 2.—Utensili de cuyna.

1 6 5.—Verdura.

1 2.—Lletre.

1.—Consonant.

5 2.—Article.

6 5 3.—Carrer de Barcelona.

3 4 5 2.—Utensili dels esmolets.

3 4 5 5 6.—Cantitat.

3 2 5 1 2 3.—Apellido.

SEBASTIÁ BOSCH

CONVERSA

—¿Qui son aquells qu' ara passan, Menció?

—La Serafins, ab las de ca'n Llinás.

—Difú que s' casa?...

—Sí, dissapte vinent.

—Cóm s' diu el seu nuvi?

—Ja t' ho he dit avans...

P. ROMAQUERA

GEROGLÍFICH

: : +

T

Nota

+ K

M I I I I

I

MOKA SOKA Y C.^a

CORRESPONDÈNCIA

Caballers: Manel Branera, Mario Pi y Pó, Juan Palomo, Catarina Nota, Ramiro Espinosa W., Un domador de canaris, J. López Comas, Guillermo C. Miquelet, L. Forcada, Un anti-maurista, y Doctor Sipia: No filo pro.

Caballers: Enrich Bonagarriga (a) Suat, Un Anti-navarro-reverterista, Arcadi Guasch, Moka Soka y C.^a, Tres calandris de Masnou, María B. Torres, Enrich Boí, A. de P. Cararach, Joan López, y R. A. Pau de las Calles Curtas: Si no filo, filrà.

Caballer: Carlots: Ens en alegrón.—A. Sadob Tobir: Si ho he entès que m' pelin.—A. Llorens: Agrahím la seva adhesió. Amunt y crits... 6 millor dit, amunt y poch cridar.—Germans Brainera: Això mateix;... fins è un' altra senyura que siguin més afornutans.—P. Giralt Calandri: No s' ha fet gayre gracia.—K. de Rom A. Nones: No hi trobem el què.—C. C. y C.: No està mal.

Floridor: Gracias.—Burunat: